

Prologus

Populo aut. Postq̄ descripta ē captiuitas sub sede-
chia. Sic p̄r describit̄ suilitas sub godolia z p̄ describit̄
hui⁹ subiectio: sc̄do ioachim sublimatio ibi. Factū ē. Cir-
ca p̄mū dē. **G**odolia zc. quē p̄fecit rex babylonis po-
pulo q̄ remāserat ad terrā colendā vt tributū inde collige-
ret z mitt̄t regi ba-
bylōis **Q**uod
cū audī. oēs duces
militū. q̄ in captōne
sedechie disp̄si fue-
rant vt p̄dictū ē z in
diuersis locis late-
rāt. **J**urauitq̄
eis godolias zc. s. fe-
dus fidelitatis vt pa-
cifce eēt in trā sub
fuitate regis baby-
lonis. **F**actū ē
āt in mēse septimo
ā p̄fectōne godolie
Dēit ismael zc.
de semie regio. z iō
displicebat ei q̄ ali⁹
in regno inde esset
supior eo. **E**t de
cē viri cum eo. s. alij
plures erant exteri-
us latētes: qz decez
viri nō fecissent tan-
tā cedē z tantā p̄dā
cepissēt q̄ntaz tunc
fecit iste ismael vt
pleni⁹ scribit̄ hiere.
xlj. cap. **P**er
cusserūtq̄ godoliaz
p̄ditiose postq̄ eos
recepit gratiose. vt
h̄r. Hiere. xlj. c.
Cōsurgēsq̄ ois
ppls zc. p̄pter h̄ em
fuerūt in egyptuz s̄
hiere. p̄siliū vt habe-
tur hiē. xlj. ne chal-
dei p̄pter infectōez
godolie q̄ in terra re-
p̄itabat p̄sonam na-
buch. venirēt z inf̄i-
cerent totum pplm
qui remanserāt.
Factuz est ho. s.
p̄r describit̄ subli-
matō ioachim regz
qui tradiderat se na-
buch. z ducit̄ fuerat
in babylonez capti-
uus. vt dcm̄ est. s. xliij. c. cā fuit qz euilmerodach tpe q̄ p̄
su⁹ nabuch. p̄t̄ amentā in quā vsus fuit int̄ feras hitauit
vij. annis. vt h̄r. Dan. iij. multa mala fecit. iō p̄r ei⁹ de insa-
nia reuertēs ipm̄ cū ioachim incarcerationi vbi amicitia ad
inuicē p̄traxerūt p̄t̄ qd̄ cū iste euilmerodach postea subli-
mat⁹ eēt in regnu: deduxit ipm̄ ioachim de carcere. z ipm̄
int̄ p̄ncipes regni sui maxie honorauit. vt h̄r. dē. z patet l̄ra
hoc āt scm̄ est a dō p̄t̄ duo: p̄mū est vt cōsiliū h̄ieremie
q̄ ioachim se tradiderat regi babylonis oñderet̄ fuisse bo-
nū qz p̄ hoc euasit mortē z ciuitatis destructōez tpe suo. et
tandē cōsecut⁹ est exaltatōez in regno babylonie regno iu-
dee destructio. sc̄dm̄ est vt v̄bū esaiē d̄ nabuch. qd̄ h̄r. Esa.
xliij. videlz qz de sepulcro suo eēt eijctend⁹ p̄ cōsiliū ioachi
cōplere. iste em̄ euilmerodach timēs ne p̄r su⁹ resurgeret
a mortuis. sic de isania ad sanā mentē redierat: fecit corp⁹
p̄ris ex hūari z in multis p̄tib⁹ diuidit̄: z vulturib⁹ dari que
ad diuersa loca euolauerūt. z tūc dixit ioachim. tūc resur-

get p̄r tu⁹ qm̄ iste aies in vnū itez reuertent. q. d. d̄ nō ba-
bes vltra timere. p̄z iḡr in h̄ facto q̄ iplētiō p̄p̄ie diuini⁹
p̄dicta. z exaltatio semis dō p̄t̄ ei⁹ merita etiā in trā alie-
na fm̄ dispositōez diuie sapie: que mutat tpa z erates: trā-
fert regna atq̄ p̄stituit attingēs a fine vsq̄ ad fines fortit̄ et

uit euilmerodach rex baby-
lonis anno quo regnare ce-
pat caput ioachim regis iu-
da de carcere z locutus est
ei benigne. Et posuit thro-
nū eius sup̄ thronū regum
q̄ erāt cū eo in babylone et
mutauit vestes ei⁹ quas ha-
buerat in carcere z comede-
bat panem semper in cōspe-
ctu ei⁹ cūctis dieb⁹ vite sue
annonā quoq̄ cōstituit ei si-
ne intermissiōe que z daba-
tur ei a rege per singlos di-
es omnib⁹ diebus vite sue.

ExPLICIT sc̄ds liber ma-
lachim. i. regum quartus.

Incipit p̄fatio sancti hie-
ronimi in libz dabrielamin
q̄ est palypomenō: qd̄ nos
dicē possum⁹ v̄ba dieruz.

Quāntus ac talis ē
liber iste vt absq̄
illo si quis sciaz
scripturarum si-
bi voluerit arrogare semet-
ipm̄ irrideat. p̄ singula q̄p-
pe nomina iuncturasq̄ ver-
borum et pretermisse in li-
bris regum teguntur hysto-
rie: et innumerabiles expli-
cantur euangelij questioēs
s̄ si septuagita interpretum

z hebrei lz aduersarij n̄ri sup̄ p̄dicū verbū. Nō auferetur
zc. in q̄daz li. de thalmud q̄ d̄i cāhedri exponūt. q̄ illi du-
ces de iuda de quibus loquit̄ p̄phetia iacob erāt p̄ncipes
trāsmigratōis residētes in babylonia zc. **P**ostilla fris
Nicolaī de lyra in libros regū cū additōibus pauli burgi
z replētis defensibus **M**athie dorring finit feliciter.

Expositio p̄fratris cuiusdam de ordine postillatoris in
plogum libroz paralypomenon sequitur.

Quāntus ac talis est zc. iste plogus p̄ponitur
translationi beati hie-
ronimi de bebreo in latinū translult. sicut ipse testa-
tur i sc̄do libro contra rufinum. In libro tē-
por. i. paralypomenon qui habraice d̄i dabe-
jamin ad scm̄ chromatū papā p̄faciūcula
vsus sus. **S**i. lxx. int̄. zc. diuidit̄ aut̄ iste plog⁹ in sex p-
tes. in quaz p̄ma. lxx. interpretum p̄posita excusatiōe oñ dit

disponēs oia suauit̄
cui est honor z glia
in sc̄la sc̄lorz d̄m̄e.
In ca. xxv. vbi d̄r
in postill. p̄z iḡr zc.
Additio.
Prest etiam
alia rō exalta-
tōis ioachim
ass̄gri nō min⁹ neces-
saria. s. ne euacuare-
tur p̄p̄ia iacob gene-
nes. xliij. Non anse-
retur sceptrz de iuda
nec dux de femore
ei⁹ zc. Si ei ioachim
iste mortuo Fede-
chia z alijs regibus
iude remāsser̄ p̄ie-
ctus villē in carcere
manifeste esset abla-
tū sceptrū z dux de
iuda p̄ longuz t̄pus
aī aduentuz xp̄i qd̄
eēt de directo s̄ pro-
phetiā p̄dictaz s̄ in-
q̄ntū ipse ioachi fu-
it a carcē eductus z
thron⁹ ei⁹ sup̄ thro-
nū reginz posit⁹. vt
h̄r in l̄ra. idcirco sal-
uat̄ p̄p̄ia qz adhuc
etiā tpe trāsmigratō-
nis dux remanebat
d̄ femore iude. z co-
dē mō post mortez
ioachi successit sala-
thiel z zorobabel in-
maḡ z i notabili ho-
nore z siccedēdū ē
successiō vsq̄ ad t̄ps
aduēt⁹ xp̄i exclusi-
ne vt p̄z p̄ hystorias
macha. z als q̄ ad h̄
faciūt. vñ sceptrū fu-
it ablatū p̄p̄e. qm̄ he-
rodes idume⁹ abstu-
lit illaz dignitatē in
cui⁹ dieb⁹ natus est
xp̄s. vt matt. ij. c. vñ

in dicitur translationis faciente. s. instantia chromacii pape
 q notat in verbo impellendi. cu dicitur. Impelleres. i. instan-
 do pelleres. In scda ondit sue translationis necessitatem
 tum pp veteris corruptioez. tum pp nouaz repugnantiam
 z diuersitate ibi. Nunc vo cu p varietate regionu zc. scio p
 babillr arguit q sua
 translatio a latinis
 recipienda sit. z p ar-
 guit p locu a simili
 sic ibi. Si igit alijs
 licuit. scdo p locum
 ab auete ibi. Qui i-
 uolata editioe vete-
 ri zc. quarto dicit q
 auetes qs pmissit no
 introduxit qsi volēs
 lxx. puincere. sed vt
 posset suis obtreca-
 toribus ridere: ibi.
 Hoc pace veterum
 loquor zc. qnto lati-
 noru beniuolentiaz
 captat. recitādo bo-
 na q eis fecerat. ibi.
 Ceteru memini zc.
 sexto attentuz eque
 reddit lectorē trāsla-
 tionis insinuās vit-
 litatē ibi. Et qd nūc
 de beniamin zc. his
 dicitis aliqs passus
 lfe exponamus.

Si. lxx. inter. pu-
 ra. i. incorrupto.
Ut ab eis. de he-
 breo. **I**n grecu
 versa ē editio pma.
 supflue qrum ad lē q integre transfulerūt. nō qstum ad ea
 q scilēter omiserūt qz additio nō erat supflua. s. valde ne-
 cessaria. **M**i. pater z amice. **C**hromati epoz sā-
 crissime atqz doctissime. i. primatuz sapie z sanctitatis sup
 epoz hūs q dnt esse sancti p innocentia q ad seipos z mi-
 nisterio scificates alios z docti ad informandū subditos
Impelleres. i. instāter pelleres monēdo. vt hebreo tibi
 vo. la. sermo. trans. **Q**d em se. au. ho. occupauerat. i.
 translatio. lxx. quā iam omīs audierāt ad min⁹ per famā.
Et nascēt. i. primitiue Ecclesie. roborauerat fidem.
Iustū erat etiā nō silentio pprobari. i. iustū erat vt ali
 am translationē nō facerē. z ita silēdo. i. a translatione cessā
 do translationē. lxx. cū alijs approbarē. **N**ūc vo cū p
 va. re. di. le. exemplaria. sic pz inferi vbi dicit. Alexandria et
 egyptu zc. **E**t ger. illa anti. trans. zc. translatio. lxx. dē
 germana. qz facta fuit a germanis. i. fratrib⁹. qz omīs iudei
 erāt. antiq dicit. qz oim fuit prima. **M**ri az. putas. i. nō
 iudicio pmittendū putas. **N**ut e plurib⁹. translatōi-
 bus. **I**udicare qd verū sit. i. qd verū ē approbem⁹ z
 obelo cetera iugulem⁹. **N**ut no. op⁹ in vete. zc. i. sup
 verus opus. lxx. **I**lludenti. iudeis cornicū zc. cornix
 auis ē nigra z garzula. z multuz gaudet qn videt cadaue-
 ra. p quā signant iudei nigri pctis. garzuli in detrahendo
 maxie xpianis. gaudēt em cū vidēt cadauera. i. eccia mor-
 tifera detrimēta. quib⁹ oculi pfigurunt cū occasiones huius
 gaudij subtrahunt fm h⁹ pstrue lram. **T**u putas nri arbi-
 trij eē nouū op⁹. i. nouā translationem. **C**ondere in q sint
 addita ea q deficiūt in translatione. lxx. z sic debeā. **C**onfi-
 gē oculos cornicū. vt dicit in vulgari. puerbio. i. occasionem
 gaudij de defectib⁹ nris subtrahere. **I**udeis illudentib⁹. il-
 ludēdo nob impropertib⁹ q ita detruncatā z falsā bibli-
 am hēam⁹. defect⁹ em biblie sūt qsi qdam foramina p q vi-
 dēt q nra biblia ē corrupta. si g⁹ defect⁹ suppleant forami-
 na obstruūt. z sic qsi cornicū. i. emulorū oculi pfigurunt. qd
 nihil vltari⁹ qd desplicere valeāt inueniūt. vñ vsus. **L**umia

comitels fodis: obtrās inimicis. **R**imas: ne videant qd
 lacerare queāt. **S**i rimas admis nō figunt lumina rimis
Pectūc deridēt: nil qz turpe vidēt. **S**ic igit ondit q trāsla-
 tio sua est necessaria ppter nouaz translationū repugnā-
 tiā z diuersitatē. s. diuersa pinentiū: z exemplificat qd pzi-
 tis dixerat. q. s. p va-
 rietate regionum di-
 uersa ferunt exem-
 plaria cum dicit.

Alexadria z egyptus. ille due regio-
 nes q expositē sunt.
 s. in epla ad paulu-
 nū. **S**i. lxx. su-
 is. i. sibi acceptis et
 qsi appropriat: qd
 altoz trāslatiōes nō
 recipiūt. **P**esi-
 chiū laudat auctore
 qz ipse⁹ exemplaria
 hnt in aucte: q ipse
 trāstulit de. lxx. editi-
 one. nō tñ imediate
 dicit em hiero. in li.
 illustriū viroz q he-
 sichi⁹ cesaree vrbis
 eps plurimo labore
 corruptā bibliote-
 caz origenis z pam-
 phili in mēbranis i-
 staurare conat⁹ est:
 in opusculo de vo-
 cabulis biblie inue-
 nies qd ē mēbrana.
Constantinopol
 vsqz ad an. zc. **C**on-
 stantinopolis dicit qsi

stantini polis. i. ciuitas quā troacie vrbē **C**onstantinus ex
 suo noie instituit. **A**ntiochia metropolis ē regni antiochi
 sic pz in textu. j. macha. iij. ca. lucian⁹. sicut ait hiero. in li.
 illustriū viroz vir ditissimus antiochene eccie psbyter tā-
 tū in scripturaz studio laborauit vt vsqz nūc qdā exempla-
 ria scripturaz luciana nūcupent passus nichomedie: ob-
 pfectionem xpi. **M**edie inter has puincie pale. co. le-
 gūt. i. palestina ppositos. palestina puincia ē asie. de q dicit
 ysid. ethy. xiiij. palestina puincia philistijm metropolim
 habuit: q nūc ascalon dicitur. **H**uic ab oriente mare rubrū oc-
 currit: a meridiano latere iudea excipit a septētrionali pla-
 ga tyrioz finibus claudit ab occasu egyptio limite termi-
 nat. **Q**uos ab origine elaboratos. i. cū magno labo-
 re ppositos: sic supradictū est in plogo iosue sup lraz illaz
Ut p grecorum hexaplis zc. z sup lram illam. **C**ur orige-
 nē mirant zc. **E**usebi⁹ z pā. vul. **H**iero. in li. illustriū
 viroz. **E**usebi⁹ cesaree palestine eps in scripturaz diuisi stu-
 diosissim⁹ z bibliotece diue cū paphilo martyre diligen-
 tissim⁹ puestigator edidit infinita volumia. **I**dē in eodem
Pamphil⁹ psbr: eusebij cesariēsis epi necessari⁹ tāto biblie
 thece diuo amore flagrauit vt maximā pte origenis volū-
 minū sua manu descripserit q vsqz hodie in cesariēsi biblie
 otheca habent. **T**ripharia. i. triplici. a tris qd ē tres ē
 phares diuisio: qz in tres ptes diuisa. **Q**uatuor edi-
 scz. lxx. symmachi aqle z theodorōis vide illa loca. plogi
 iosue. de quib⁹ s. primo facta ē mentio. **R**egio. sūm.
 vba describēs. in hexaplois: in quib⁹ lra viij⁹ translatoris
 scribebat ex aduerso lram alteri⁹. **U**t vn⁹. i. trāsla-
 tor. **D**issenties. ab alijs. **C**eteris cō. sen. arguat. i.
 reprehensibilis ondat: z in q plures pferunt qsi vix z im-
 mutabile censeat: z nō solū vbi quatuor exemplaria pposuit.
Sz qd maio. auda. est zc. lra plana est. qd sit astericus
 quid obel⁹ inuenies supra in illo plogo. **D**esiderij mei zc
Si igit zc. **H**ic arguit q latini debeant suā translatio-
 nem libenter recipere: z primo p locū a simili dices: **S**i igit

Prologus

alijs licet. origeni. s. z alijs supradictis. **N**on tenere
 imutabiliter. **Q**uod semel accepant. s. translatōes. lxx.
 id est si licuit eis post translatōem veterē qua semel acce-
 pant z approbauerāt nouas trāslatōes facē. **E**t post
 lxx. cellulas. pines ponit p pteno. methonomia est. i. p²
 trāslatōes. lxx. q̄ fm
 Aug. i cellis singul^r
 trāstulerūt: h̄ nō fm
 h̄ero. q̄ ait.

Que vulgo. s. vulgarit̄ n̄ sine
 auctore. aliq̄ de his
 mentōnem faciente
Factant. i. factā-
 ter asserūt. supbia ē
 est asserere qd̄ nulla
 p̄bari pōt auctate.
 vt latent inuehit̄ cō-
 tra Aug. p̄ Sin-
 gulas cel. ap̄nere. i.
 singulas editōes fa-
 cere: in quib⁹ addi-
 derūt aliq̄ translatō-
 ni. lxx. z h̄ est qd̄ seq̄-
 tur. **H**ocq̄ i ec-
 cle. legit̄. i. in regio-
 nib⁹ supra p̄rio me-
 moratis. **Q**uod
 lxx. nescierūt. i. qd̄ q̄
 si nescientes in sua
 editōe omiserunt.
Cur me nō sus-
 latini mei. q. d. bene
 p̄nt suscipe ex q̄ dōtē
 eccie nouas transla-
 tōes alioz interpre-
 tuz suscipe. **D**einde
 arguit p̄ locū ab au-
 ctōitate q̄ recipien-
 da sit tanq̄ auctenti-
 ca: qz est hebreoz z
 ap̄loz z euāgelista-
 rū auctoritatib⁹ con-
 firmata. vñ dicit̄. **C**ur
 me nō recipiāt lati-
 ni mei: qz sum lati-
 nus sicut z ip̄i.

Qui inuolata
 editōe veteri h̄ dicit̄
 z origeni: q̄ in trans-
 latione. lxx. miscuit
 theodotionis editōes. z sic vtrāq̄ corrupit **I**ta nouā
 pdidit. vt laborē meū. i. editōes meā a me laboriose cōposi-
 tā. **H**ebreis. z qd̄ his maius est ap̄lis auctōib⁹ com-
 probē. **A**p̄li em̄ multa dixerūt de veritate hebraica q̄ non
 inueniunt̄ in lxx. trāslatōe q̄ p̄nt inueniri in libello: quem
 ip̄e fec̄ d̄ optio genē in̄p̄tādī. z h̄ ē qd̄ dicit̄. **S**cripsi
 nup̄ li. zc. q̄daz ep̄la est quā scripsit h̄ero. ad **P**ammachi-
 uz de optio genē in̄p̄tādī: in q̄ scribunt̄ oia exēpla q̄ po-
 nunt̄ h̄ q̄ plene inueni s. s. i illo p̄logo. s. desiderij mei añ
 mediū. s. **C**eteraq̄ his filia. s. oñdens a **I**n hebre-
 oz libris inue. ab illo loco. s. **S**cripsi nup̄ zc. vsq̄ huc dz
 legi sub vno vsu. z p̄pter h̄ resumit̄ h̄ oñdens. **C**erte
 ap̄li z euā. lxx. in̄. i. trāsla. lxx. in̄p̄retū **N**ouerāt z vñ
 eis hoc dicit̄. i. vñ habuerūt vt dicerēt **Q**ue i. lxx. in̄.
 zc. q. d. de hebraica v̄itate h̄ habuerūt **V**triusq̄ te. con-
 ditor. **H** ē p̄ manicheū q̄ dicebat vt. te. eē a magno dō: z no-
 uū ab exiguō **Q**ui credit in̄q̄t i me. Jo. vj. f. **E**cclia ne-
 scit. i. nō recipit vel nō approbat apocrypha. in p̄logo io-
 sue circa p̄ncipiū exponit̄ qd̄ sit apocryphū aliq̄ dicunt q̄
 apocrypha ē n̄i casus singularis nūeri. s̄ sit sensus.
Apocrypha ecclia. i. q̄ apocryphis v̄it. **N**escit h̄.

ex q̄. lxx. nō h̄nt. **A**d heb. lxx. i. ad hebraicā veritatem.
Reuertendū ē. vbi h̄ repiunt̄ **Q**uod h̄ hebraica v̄i-
 tate in **D**ns lo. h̄ pace veterē zc. i. lxx. n̄ loq̄r z ob-
 tre. i. detractorib⁹ **C**anino. i. rapido vel irrōnali.
In āgulis. i. in occulto, q̄ **D** ē accu. z de eiusdem.

Cū alijs pbent
 id ē cōmēdēt i alioz
 sc̄ptis s̄ **Q**uod i me
 reprobāt. i. qd̄ i scri-
 ptis meis vitupant̄
Quasi v̄r̄ z vl.
 nō in reb⁹ sint h̄ cuz
 aucto. mutē. i. q̄i d̄
 ueritas auctoz fa-
 ciat editōes p̄ciosas
 vel viciosas: z nō po-
 ti⁹ p̄ciū: vel viciū ip̄-
 saz rex **E**ditōz
 lxx. i trāsla. lxx. cor-
 rectā. **P**ris. i. la-
 tinis **N**ec in̄imū
 cū zc. i. reputari sup
 me p̄nto **C**oz. i.
 trāslatōz **Q**uod
 edissero. id est expo-
 no vel p̄firmo p̄ he-
 braicā v̄itatē **I**n
 p̄uētū. i. i p̄gregatōe
Frm. i. fidelij la-
 tinoz vñ p̄ q̄ nō in-
 uideo nec detraho
 ip̄is. **A**noxrica
 biles moras. i. lōgal
 snias. **S**ilua. i.
 p̄fusione multā: sic
 arbores p̄fusa sūt in
 silua: ita q̄ a remo-
 tis vix vna p̄t discer-
 ni ab alia **B**en-
 sūq̄ barbarē. **H** d̄c
 qz editio septuaginta
 ita confusa erat z
 corrupta q̄ videbat̄
 eē barbara: z barba-
 ras z ignotas h̄re d̄
 ctōnū significatōes
Digererē. i. expone-
 rē vel ordinati disti-
 gnerē. **P**er cola. i. p̄
 mēbra z distinctōes
Versuz. colū d̄ a

colon: qd̄ est mēbrū. ē aut̄ colū p̄ctata platō alicui⁹ d̄o-
 nis p̄ maiores decissiones z p̄ clausulas q̄daz cōstantes ex
 ouabus d̄ictōib⁹ vel plurib⁹ vt h̄. **N**ō me fraudabis: nō le-
 des n̄ spoliab. vñ colū in̄p̄retat̄ p̄cisus sensus vel lōga sen-
 tētia. **I**n p̄logo sup̄ esaiā pleni⁹ inuenies de colo comate
 z p̄odo. **I**uxta h̄ismeniū. quidam fuit p̄hus q̄ dicebat. si
 noluerint me aliq̄ audire. tñ canam mibimetip̄i. **Q**uidaz
 dicūt h̄ismeniū esse flumiū iuxta quē orgia bachi celebra-
 tur cū clamore: quibusdā. s. clamātib⁹: alijs silentib⁹ z cla-
 mātes deridētib⁹: z est sensus. **S**i aures ceteroz surde sint
 id est si ceteri translatōem meā cōtemnant z eā audire no-
 luerint. tñ ego canā. i. transferā. **M**ibimetip̄i z meis. ami-
 cis. **I**uxta h̄ismeniū. i. sicut faciebat h̄ismeniū p̄hs. **D**el
 iuxta h̄ismeniū. i. sicut illi qui celebrabāt orgia iuxta flu-
 uium illum non dimittebant p̄pter astantes qui eos vert
 debant. **O**rgia orgioz dicebantur sacrificia bachi: ab orgē
 quod est cultura qz ad culturaz anime credebant̄ pertine-
 re vel dicuntur ab orgē quod est ira: qz in sacrificijs bachi
 frequenter mouebantur ad iram **I**tem oz d̄ bonum: se-
 terra. vnde dicuntur orgia in quibus multū v̄ni z annone
 exponebantur.

Explicit qualiscunq; explanatio istius plogi. Credo qd iste plogus immediate post sequentem scribi debeat: sed vicio scriptorum in pluribus biblijs vnus ab altero separatur.

Incipit expositio alterius plogi.

Primo tamen aliquid de nomine istorum librorum et ordine perstrigam. Notandum quod dabeiam in hebraice: palypomenon grece. vba diei ruz dicim⁹ latine. vñ et a Hiero. in plogo sup regū dabeiam chronicus. i. rpaneū appellat: quod continet quedam gesta temporū ab adam vsq; ad captiuitatē babyloniam sub sedechia factā in quā terminatur vltim⁹ liber Regum: sic et scōs Paralyp. et quod libri paralypomenon in materia cū libris regū: et qm̄ in his supplet q̄ m̄n⁹ ibi dicunt: iō p⁹ libros regū immediate sequuntur. Sed cū in libris regum agat de vtroq; regno. i. iuda et israel: in palypomenon tñ de regib⁹ iuda agit. pponunt autē libris Esdre: quia finis scōi palypomenon idē est cū principio Esdre. Quis scripserit dabeiam in ignora: vñ inter apocrip̄a deberet sicut p̄ supra p̄putari. tñ inter agiographa p̄putat: sic patet. in principio plogi ioseph. Deriuatōes palypomenon inuenies supra in epistola ad paulinum in. viij. ca. Item nota quod Hiero. dabeiam in correxit et translulit. p̄ em̄ correxit septuaginta: postmodū nouā editōez fecit ad petitionem Chromacij pape de hebreo transferēs in latinū: et quia correctio p̄cessit translatoez: iō plogū q̄ correctōni p̄ponit anteponendū reoz. i. Eusebi⁹ Hiero. et. q̄ in septē particulas diuidi p̄t ad p̄ns: p̄ em̄ captat beniuolentiā p̄ponens amicabile salutōez dicens. Eusebi⁹ et. scōo subdit modū quo sacre scripture didicit veritatē: didicit em̄ laboriose diuersa loca pagrando. qd̄ notat cum dī. Qm̄ grecorum et. Item didicit humiliter: nō de se p̄sumendo: qd̄ notat cū dicit. Fateor. n. et. Item didicit ordinate: peritōez doctorem eligendo: qd̄ notat cum dicit. Deniq; cū a me et. tercio innuit quod necessaria est sua correctio. i. p̄pter grecorū et latinozum codicum falsitatem: quod notatur: ibi. Abere em̄ loquor et. quod tamen non attribuit vicio septuaginta interpretum: sed culpe scriptorum. quarto ostendit euz apud hebreos liber Paralypomenon vnus sit: cur apud nos recepit sectōnem: ibi. Hoc primū sciendum et. quin to excitat lectoris attentōnem: et hoc p̄pter duo. i. propter difficultatem. et vilitatē. difficultatem insinuat cum dicit Illud etiā attendendū et. vilitatē indicat cū dicit. Ad extremū quod omnis eruditio et. sexto dicit quod quis non ambigat aliquibus displiciturā: dommonis tñ et rogatiani orationibus adiut⁹ fecit istam correctōez: ibi. Oratōnem itaq; vestraz: de cui⁹ veritate ne forte aliq; dubitaret. Vltio docet vitare dubitatōnis occasionē: et hoc dupliciter: primo cū alijs p̄ferendo: ibi. Siquis in hac interpretatōne et. scōo asterici et obeli officii attendendo: ibi. Vbiq; ergo astericos et. lra satis plana est: vñ leniter p̄transibo. Eusebius hiero. binomi⁹ erat sicut p̄ hoc in epla quā ipse fecit

Item alius plogus.

Eusebi⁹ hieronym⁹ dommon⁹ et Rogatiano suis in xpo hiesu salutem.

Qm̄ grecorū hystorias magis intelligūt q̄ athenas viderint et terciū virgilij libz a troade p̄ leuchatē et a crocraunia ad siciliā et ide ad ostia tyberis nauigauerint ita sanctā scripturā lucidi⁹ intuebitur qui iudeaz oculis p̄templatus est: et antiq̄rum vrbium memorias locorumq; vel eadez vocabula vel mutata cognouerit. Unde et nobis cure fuit cū eruditissimis hebreoz hūc

de clerici vita vel monachi: que sic incipit. Eusebi⁹ hiero. oceano suo salutes. Dommon⁹ et rogatiano suis amicis. In xpo ihu salutē. sequit. Athenas ciuitatē grettē et dicitur arhene: q̄si litozales: vel ab acta qd̄ est litus. qz in litore erat posite. vel dicunt arhene: q̄si imoztales p̄p̄ studij

laborem subire: vt circuire mus puinciā quā vniuerse chusti ecclesie sonāt. Fateor enim mi dommon et rogatiane charissimi nūq; me in diuinis voluminib⁹ proprijs virib⁹ credidisse nec habuisse opinionē meā sed ea etiam de quib⁹ scire me arbitrabar: interrogare me solituz. Quantomagis de his sup quib⁹ anceps eraz Deniq; cum a me nup̄ literis flagitassetis: vt vob̄ paralypomenō latino p̄mone transferrē: de tyberia de legis quondam auctore qui apud hebreos admiratōi habebat: assumpsi: et contuli cū eo a vertice vt aiunt

qd̄ ibi r̄guit qz imoztalis ē sapia: ab a qd̄ est sine: et thānatos qd̄ est mozs. Et terciū virgilij. eneydos. et troade. regione. de qua dicit Isid. xliij. ethymol. Est regio troadis sup periecta ab aqlonis pte galathie: a meridiano vicina est lycante: ab oriente ad heret lydie: ab occidente hellepontico mari finit. Per leuchatē. p̄montozum iuxta neapolim in q̄ antici appollinis templū fuit: ita dicit ysid. ethymol. xliij. Acrocraunia montes p̄p̄ altitudinem et fulminū icōvōnt. Et nō qz p̄p̄ sitōez a ceros qd̄ est cornu et amnis dicitur cerania ceranoioz: p̄motōes: et ex

alatōnes vndaz in tempestate q̄si comuti amnes. Itēz cerania dicitur saxa eminentia in mari ad instar cornū: vñ Duidius in. xv. metamorpho. Saxa fuit deira p̄rupta cerania pte. et p̄p̄ sitōem ab acros qd̄ est mons possum⁹ dicere acrocraunia scopulos magnos et cacuminatos et ianne vel in mari. tñ fm̄ illud ysid. sunt inf̄ armentā et hiberniā. Ad siciliā. regionē sic dicit a siculo fratre yali. p̄ tñ a sicano rege sicania dicta est. et etiā trinacria p̄pter tres montes q̄s hz. i. peloz. pathinū. et lylibeū: vñ ysid. ethy. xliij. Trinacria grecū qd̄ latine triq̄dra dē q̄si in tres quadras diuisa: h̄ ab italia exiguo freto discretā: aphricū mare. p̄spectans in cui⁹ freto scilla est et caribdis. quib⁹ nauigia aut absorbent aut collidunt Salusti⁹ dicit. Italicō iunctā fuisse siciliā: h̄ mediū spaciū impetu maris diuisuz et scissum. Ad ostia tyberis. i. ab port⁹ tyberis q̄ dicunt ostia qz sic p̄ ostia fit introit⁹ et exit⁹ domoz. sic in portu patz introitus et exit⁹ fluuioz. vel dicunt sic ab hoste. qz illic hostib⁹ occurrit. Tyberis italie fluui⁹ a tyberio rege albanoz dī q̄ i hūc fluuiū decidit et exiitio suo nomē dedit: nā atea et albula antiquū nomē a colore hūit quod nūib⁹ alb⁹ fit: ipse atē tyberis qz tyberis: h̄ tyberis q̄ dicitur a tyberis i vñ dī ita dicit ysid. ety. xliij. Flagitasset. i. postulasset vide i opusculo d̄ vob̄ biblic. vbi expoit flagitiū. et ibi inuenies origies h̄ vbi. Et vob̄ palyp. latio sermone transferrē. i. translatio nē palypomenō finit. lxx. q̄ de heb. translulerūt in grecum de greco yterē i latinū. et quia ita sit legēdū p̄ p̄ h̄ qd̄ dī in fine plogi. Vbiq; q̄ astericos et. Cōstat em̄ quod ipse nō p̄p̄ fuit astericos et obelos in illā translatoe quā fecit de heb. i latinū. h̄ solū in correctōe translatois. lxx. interpretū. vñ dicit ipse in fine p̄cedent⁹ plogi. Memini editionē. lxx. translatoz olim de greco emēdatā tribuisse me nris. De tyberia. hic ponit duplex lra. qd̄a sic legūt. Scripsi. i. aliqd̄ doctrine ad me sumpsi. assumē em̄ dī ad se sumē vel ad aliqd̄ sumē. De tyberia de quōdā auctore. i. doctrine doctore Reg⁹ quō. au. q̄ apd̄ heb. admiratōni hēbat. qz mirabant ipsi sapiam et doctrinā. Et cō. i. collatōez feci. Cū eo. de palyp. Et vñce vt aiūt. vulgarit loquētes. Et ad

extremū vngue. i. vsq; ad finē. Cantuārlēsis ponit ibi aliā
fram. s. Quendā legis auctores: et legit sic. Assumpti. mi-
hi. Quendā auctore. i. doctores. Legit de tyberia d. ciuitate
in qua tūc vigebar studiū hebreorū. Cetera non mutāt. Et
sic collatōe facta. Cōfirmatus. in veritate hebraica. Ausus
sum facere qd iube-
batis: libere em vo-
bis loquor. i. secure
q. d. nemines timeo
h. dicendo. Sic no-
minū liber. i. pten-
uus: qz multa noia
continet hoim z lo-
cop: sicut p3 in prin-
cipio pmi libri. Ita
viciosus est in grec
z latinis codicibus
vt facta sit collatōe
ad hebraicā veritatē
Arbitrandū sit. i. in
dicandū. Non esse.
Tam. i. tm. Hebraea
noia. q. i. qntuz ar-
bitrandum est esse.
Barbara quedaz z
sarmatica noia cōie-
cta. q. d. magis indi-
candū est eē barba-
ra z sarmatica vel
pharmatica qz he-
braea. Barbara. i. ex-
tranea a veritate he-
braica. sarmate ppli
sunt. vñ Lucan? in
j. li. Et q te laxis imi-
tant sarmata braciis
Dangiones batha-
nig truces. vñ sarm-
maticus ca cū nom
gentile. vñ Duidi?
Nemea sarmaticus
contegat ossa soluz
Dicit aut. Istō. lib.
ix. Sarmate paten-
tibus cāpis armati
inequitabant pūsq;
eos lentulus danu-
bio phiberet atq; in
de ob studiū armoz
sarmate nuncupati
existimāt: z inde di-
cunt noia Sarmatica: qsi p̄sus ab hebraicis aliena. vel
Pharmatica. i. cōmixta. pharma em vel pharmatio lū-
gua syrozi dī vnguentuz vel medicamentum. z inde hec
pharmatica dī medicina. z inde dī pharmaticca cum. ad
vnguentū vel medicinā p̄tinens z qz vnguentuz z medici-
na ex diuersis simul mixtis p̄parant. id nomia ex diuersis
linguis cōmixta pharmatica dicunt. Qui spūscō plenī.
H. videt dicere tronice. qz in illo. plogo. s. Desiderij mei zc.
Dicit apte q mendaciū fuit septuaginta interpretes ita diui-
sos p cellulas transtulisse. Ad h. dicendū q hiero. nō inue-
hitur ibi p̄ septuaginta. Sed p̄ augus. q ita diuidebat eos
hic aut asserit eos plenos fuisse spūscō quo inspirate trā-
stulerunt. nō tamē diuisi vt dicit ang. De inemēdatis. ex
emplarib. Inemēdata. exemplaria. Scriptitāt. i. frequ-
ter scribunt. Cogunt. coadiuuāt. z in ista significatione po-
nit virgilius cogere in Bucō. dices in tertia egloga. Tyti
re coge pec̄ru p̄ carecta latebas. Idē i eadē egloga. Cogi-
te oues pueri si lac p̄ceperit estus. E regione. i. econtrario.
sicut vna regio opponitur aliū vel disponitur contra eam.
Propter latitudinē. vni nominis. Sed z ipe appellatōes
id est nomina. Non sonant. i. significant. Hoiesyt pleriq;

vsq; ad extremū vngue: et
sic cōfirmat? ausus sum fa-
cere qd iubebatis. Libere
ei vobis loqr. Ita em i gre-
cis z latinis codicib? h no-
minuz liber viciosus est vt
nō tā hebraea q̄ barbara q-
dam z sarmatica noia cōie-
cta arbitrādū sit. Nec hoc
septuagita interpretib? q̄ spi-
ritusctō plenī ea q̄ vera fue-
rūt trāstulerāt sed scriptoz
culpe ascribendū: dū de in-
emēdatis inemēdata scri-
ptitāt z sepe tria noia sub-
tractis e medio syllabis in
vñū vocabulū cogūt v̄ e re-
gione vñū nomē p̄ter lati-
tudinē suā i duo vel tria vo-
cabula diuidunt. Sz z ipe
appellatōes non hoies vt
pleriq; estimāt sed vrbes z
regiōes: z salt? z puicias
sonāt z obliq̄ sub interp̄ta-
tōe z figura eoz q̄daz narrā-
tur hystorie: de quib? in re-
gnoz libro dī. Nōne ecce
h scripta sunt i libro x̄borū
diez regū iuda: q̄ vtiq; i no-
stris codicib? nō hñt. Hoc
primū sciēdū q̄ ap̄d hebre-
os palypomenon liber vñ?
sit: z ap̄d illos vocatus da-
breiamin. i. x̄ba diez: q̄ p-

id est aliqui. Estimāt zc. ex quo sequit magnū incōnētes
eo q nomina ita male scribunt q. s. facta interpretatōe no-
minū fm figuraz adaptatōz quedaz hystorie recitant nō
vere. Aliqñ em nomia hoim accipiunt p nominih? loco-
ruz. z h est qd dī hic. Et oblique. i. nō recte. Sub interpre-
tatione. i. expositiōe
noim vni? lingue: p
noia alteri? Et figu-
ra ficta. Eoz. noim:
q̄ sic falso dicunt h
figurari per illud.
Quedā narrantur
hystorie. q. d. ex cor-
ruptōe noim sequit
corruptio narratio-
nis hystoriar. De q̄
bus. s. hyst. ois. In
regnoz libro dī. h
bruz reguz appellat
librū regno z. qz ibi
agit d̄ duob? regnis
scz de regno duarū
tribnū qd dī regnuz
iuda z d̄ regno decē
tribnū. qd dī regnū
israel. Nōne ecce h
scripta sunt zc. Sic
patet q̄ liber verbo-
rū diez regū iuda ē
palypomenō. Que
vriq; i nostris codi-
cibus translati de
editōe septuaginta.
Non habēt. qd. i.
cui. N. S. ille nōnulli.
id est aliq. Faciūt
in bruto. i. illo libro
dicto. Cyceronis
dialogo. dialogus
dī liber in q sermo
vsatur int̄ duos: sic
est dialogus grego-
rij: in quo fmo vsa-
tur int̄ ipm z penū
discipulū suū. z s̄lr
in bruto dialogice
vsat fmo inter bru-
tū z cathonē annu-
culum suū. z dī dya-
logus a dya quod ē
duo z logus qd est

pter magnitudinē ap̄d nos
diuisus ē. Beinde etiā illō
attēdendū q̄ frequē noia s̄
vocabula hoim sz rez vt di-
xi significatias sonant. Ad
extremū q̄ ois eruditō scri-
pturaz in h p̄tinet: z hysto-
rie q̄ vel p̄termisse sūt in su-
is locis vel p̄stricte leuiter
h p̄ quedā x̄borū p̄pēdia ex-
plicent. Oratōnuz itaq; ve-
straz adiu? auxilio: nisi li-
bruz beniuol placituz tñ in-
uidis displicituz eē nō am-
bigō Optia ei queq; vt ait
plim? malāt p̄tēnere pleri-
q; q̄ discē. Siq; i hac iter-
p̄tatōe voluerit aliqd̄ rep-
hēdē: infroget hebreos: su-
am p̄sciam recolat: videat
ordinē textūq; fm ois z tūc
nō labori si potuerit detra-
hat. Ubicūq; q̄ astericos. i.
stellas radiare i h volumie
viderit. ibi sciat. d̄ hebreo
additū qd in latinis codici-
b? nō h̄. Ubix̄o obel? trās-
uersa. s. x̄ga p̄posita ē: illic
signat qd septuagita iterp̄-
tes addiderūt: vel ob deco-
ris grāz vel ob spūsc̄ti au-
toritatez: lz in hebreis vo-
luminib? nō legat.

Explicit prefatio.

sermo. q̄si dualis vel duoz fmo. Secēt. i. diuidat. In tres
ptes. i. in tres libros. Etiā illud attendendū est q̄ frequē
noia nō sonāt. i. non rep̄tant. Vocabulo hoim. h aliarū
Rez. s. vrbū vel regionū vel altoz locoz. Significatias
sonāt ad extrēmū. i. vltimo attendendū ē. H. ois. i. p̄fecta
Eruditio scripturarū. s. legis p̄phetarū z agiographoz
P̄stricte. i. summarim dicte Leniter. i. breuiter Per cō-
pendia. i. breuiter z vtiliter dicte. Cōpendiū dī q̄cquid bre-
ue z vtile est. vide in opusculo de vocabulis biblie. Nulli
librum quē transtuli de greco in latinū. i. de editōe septu-
aginta interpretū. Beniuolis. i. mihi bona volentib? Pla-
citurū tñ inuidis displiciturū nō ambigo. i. dubito ambi-
gere dī quasi ad ābo sese agere qñ nescit quid eligat de du-
obus: h̄ indifferēt se hz ad vtrūq;. Plinius ille autor qui
fecit librum de naturali hystoria vbi agit de diuersis natu-
ris rerum. Quid sit astericus: qd obel? inuenies supra an-
te mediū istius plogi: q̄ sic incipit. s. Desiderij mei zc.
Cetera plana sunt.

Explicit qualiscunq; explanatio istius prologi.